

Dokument ze zasedání

B8-1163/2016

24.10.2016

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké
představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o situaci novinářů v Turecku
(2016/2935(RSP))

**Elena Valenciano, Pier Antonio Panzeri, Clara Eugenia Aguilera García,
Nikos Androulakis, Zigmantas Balčytis, Hugues Bayet, Brando Benifei,
José Blanco López, Vilija Blinkevičiūtė, Simona Bonafè, Biljana Borzan,
Soledad Cabezón Ruiz, Nicola Caputo, Andrea Cozzolino, Miriam Dalli,
Viorica Dăncilă, Isabella De Monte, Tanja Fajon, Jonás Fernández,
Monika Flašíková Beňová, Doru-Claudian Frunzuliță, Enrico Gasbarra,
Michela Giuffrida, Theresa Griffin, Sergio Gutiérrez Prieto, Cătălin Sorin
Ivan, Liisa Jaakonsaari, Eva Kaili, Cécile Kashetu Kyenge, Javi López,
Krystyna Łybacka, Vladimír Maňka, Louis-Joseph Manscour,
Costas Mavrides, Sorin Moisă, Alessia Maria Mosca, Victor Negrescu,
Momchil Nekov, Demetris Papadakis, Emilian Pavel, Vincent Peillon,
Pina Picierno, Tonino Picula, Kati Piri, Miroslav Poche,
Liliana Rodrigues, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández,
Daciana Octavia Sârbu, Siôn Simon, Tibor Szanyi, Claudiu Ciprian
Tănăsescu, Paul Tang, Claudia Țapardel, Marc Tarabella, Julie Ward,
Carlos Zorrinho, Miltiadis Kyrkos**
za skupinu S&D

**Usnesení Evropského parlamentu o situaci novinářů v Turecku
(2016/2935(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Turecku, zejména na své usnesení ze dne 15. ledna 2015 o svobodě projevu v Turecku: o nedávných případech zatčení novinářů a vedoucích pracovníků ve sdělovacích prostředcích a systematickém nátlaku vyvíjeném na sdělovací prostředky¹,
 - s ohledem na závěry Rady o Turecku ze dne 18. července 2016,
 - s ohledem na prohlášení komisaře Rady Evropy pro lidská práva,
 - s ohledem na společné prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a komisaře odpovědného za evropskou politiku sousedství a jednání o rozšíření ze dne 16. července 2016 o situaci v Turecku,
 - s ohledem na prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a komisaře odpovědného za evropskou politiku sousedství a jednání o rozšíření ze dne 21. července 2016 o vyhlášení výjimečného stavu v Turecku,
 - s ohledem na politický dialog na vysoké úrovni mezi EU a Tureckem, který proběhl dne 9. září 2016,
 - s ohledem na skutečnost, že dodržování zásad právního státu včetně svobody projevu je v procesu přistoupení k EU věnována maximální pozornost,
 - s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966,
 - s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 15. července 2016 došlo k pokusu nezákonným způsobem svrhnout zvolenou vládu v Turecku, při němž bylo 250 osob zabito a více než 2 100 zraněno;
- B. vzhledem k tomu, že po pokusu o převrat dne 15. července 2016 turecká policie zatkla nejméně 99 novinářů a spisovatelů, přičemž proti většině z nich dosud nebyla vznesena obvinění, a ke dni 20. října 2016 tak bylo nejméně 150 pracovníků sdělovacích prostředků zadrženo a obviněno v souvislosti s výkonem jejich práva na svobodu projevu; vzhledem k tomu, že 64 novinářů zatčených po 15. červenci 2016 bylo propuštěno;

¹ Přijaté texty, P8_TA(2015)0014.

- C. vzhledem k tomu, že mezi tyto zadržené novináře patří známá spisovatelka Asli Erdoganová, která byla rovněž členkou poradního orgánu a redaktorkou kurdského deníku *Özgür Gündem*, jehož vydávání je v současnosti zastaveno, a akademický pracovník a redaktor Mehmet Altan a jeho bratr Ahmet Altan, spisovatel a bývalý vydavatel týdeníku *Taraf*;
- D. vzhledem k tomu, že svobodné, různorodé a nezávislé sdělovací prostředky jsou nezbytné pro každou demokratickou společnost; vzhledem k tomu, že bez svobody projevu a svobody sdělovacích prostředků nemohou existovat aktivní a angažovaní občané;
- E. vzhledem k tomu, že podle ustanovení dekretu vydaného po vyhlášení výjimečného státu bylo těmto zatčeným novinářům odepřeno právo na přístup k právníkovi po dobu prvních pěti dnů zadržení, právo zvolit si právníka v průběhu policejní vazby a důvěrnost vztahu mezi klientem a právníkem a byla rovněž omezena jejich práva na návštěvu; vzhledem k tomu, že někteří novináři čelí ještě přísnějším omezením;
- F. vzhledem k tomu, že s několika zadrženými novináři bylo údajně ve vězení špatně zacházeno, bylo jim vyhrožováno, byli uráženi a napadeni; vzhledem k tomu, že existují závažná prohlášení o tom, že šéfredaktoři uzavřeného deníku *Özgür Gündem* Bilir Kaya a Inan Kizilkaya byli ve vězení mučeni;
- G. vzhledem k tomu, že v průběhu prvních dvou a půl měsíce výjimečného stavu orgány uzavřely přibližně 150 sdělovacích prostředků a vydavatelství, takže více než 2 300 novinářů a pracovníků sdělovacích prostředků se ocitlo bez práce;
- H. vzhledem k tomu, že po pokusu o převrat byly vůči novinářům použity správní sankce, včetně zabavení pasů, omezení cestování pro držitele zvláštních „šedých“ pasů, odebrání novinářských průkazů nebo jiných svévolných omezení, například dočasná vazba bez sdělení obvinění; vzhledem k tomu, že kvůli výjimečnému stavu není možné použít žádnou zákonnou možnost odvolání proti těmto rozhodnutím;
- I. vzhledem k tomu, že po pokusu o převrat byli zatčeni rovněž rodinní příslušníci novinářů, ačkoli oni sami nebyli vyšetřováni, a byly vůči nim uplatněny správní sankce, například odebrání pasů;
- J. vzhledem k tomu, že po pokusu o převrat byli zahraniční novináři zatčeni a deportováni z Turecka;
- K. vzhledem k tomu, že bezprostředně po zmařeném převratu bylo uzavřeno více než 150 sdělovacích prostředků, z toho 46 novin, 29 televizních kanálů, 31 rozhlasových stanic, 3 zpravodajské agentury, 16 časopisů a 28 nakladatelství; vzhledem k tomu, že k postiženým patří dětský televizní kanál Zarok TV vysílající kreslené pořady v kurdštině;
- L. vzhledem k tomu, že po nedávném násilném uzavření hlavních opozičních rozhlasových stanic a televizních kanálů, například IMC TV, Hayatin Sesi TV a Özgür Radyo, k nimž došlo při policejních zátazích, a po zatčení jejich novinářů jsou svoboda sdělovacích prostředků, svoboda projevu a pluralita v Turecku výrazně ohroženy a výrazně narůstá autocenzura;

- M. vzhledem k tomu, že na nejnovějším indexu svobody světového tisku Reportérů bez hranic zaujímá Turecko 151. místo ze 180 zemí; vzhledem k tomu, že podle hodnocení svobody tisku a sdělovacích prostředků, které provádí organizace Freedom House, se Turecko řadí mezi země, kde svoboda tisku neexistuje a svoboda internetu je pouze částečná;
- N. vzhledem k tomu, že dodržování zásad právního státu a základních práv, včetně svobody projevu, tvoří základ hodnot EU, k jejichž dodržování je Turecko formálně zavázáno na základě žádosti o členství v EU a souvisejících jednání a na základě svého plného členství v Radě Evropy;
1. důrazně odsuzuje pokus o převrat, k němuž došlo dne 15. července 2016 v Turecku; podporuje legitimní orgány Turecka; vyjadřuje politování nad množstvím obětí na životech a vyjadřuje svou solidaritu obětem a jejich rodinám;
 2. zdůrazňuje, že je právem a odpovědností turecké vlády vyšetřit odporný pokus o převrat, k němuž došlo dne 15. července 2016, a postavit všechny zodpovědné osoby před soud; odsuzuje nicméně hromadné zásahy proti novinářům, spisovatelům a zástupcům sdělovacích prostředků v Turecku, včetně známých novinářů, jakými jsou Nazli Ilicaková, Sahin Alpay, Asli Erdoganová, Murat Aksoy, Ahmet Altan a Mehmet Altan, aniž by existovaly důkazy o jejich osobním podílu na trestné činnosti;
 3. opakuje, že situace novinářů a svoboda sdělovacích prostředků se za poslední roky zhoršily, a je znepokojen tím, že po vyhlášení výjimečného stavu došlo k dalšímu zhoršení situace, pokud jde o svobodu sdělovacích prostředků v Turecku;
 4. vyzývá turecké orgány, aby okamžitě a bezpodmínečně propustily uvězněné novináře, pokud neexistuje přesvědčivý důkaz o tom, že se dopustili trestné činnosti; zdůrazňuje, že je třeba zamezit zatýkání novinářů na základě obsahu jejich novinářské činnosti nebo údajné příslušnosti, včetně případů, kdy jsou proti nim vznesena obvinění, a zajistit, aby zadržování osob ve vazbě bylo výjimkou;
 5. připomíná, že svobodný a pluralitní tisk je zásadní složkou jakékoli demokracie; připomíná tureckým orgánům, že v přístupu ke sdělovacím prostředkům a novinářům musí být mimořádně obezřetné, neboť svoboda projevu a svoboda sdělovacích prostředků jsou nadále stěžejními prvky fungování demokratické a otevřené společnosti; vybízí tureckou vládu, aby vydala jasné pokyny pro policii a státní zástupce, pokud jde o důležitost svobody sdělovacích prostředků, a aby zajistila, aby každé rozhodnutí o trestním vyšetřování novinářů nebo zpravodajských organizací vycházelo z jednoznačných důkazů o trestné činnosti, splňovalo požadavky veřejného zájmu a neohrožovalo svobodu projevu;
 6. připomíná tureckým orgánům, že dekrety týkající se výjimečného stavu by se neměly využívat jako záminka umožňující závažné porušení lidských práv, umlčení disidentů a uzavření sdělovacích prostředků; připomíná, že lidská práva a právní stát musí být uplatňovány v souladu se zásadami Evropské úmluvy o lidských právech a Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, což zahrnuje právo na život, zákaz mučení a nelidského nebo ponižujícího zacházení, presumpci nevin, právní jistotu, neukládání trestů bez soudního řízení, personalitu trestných činů, řádné soudní řízení, nezávislost soudnictví, široké a transparentní informování o obviněních

a plný přístup k usvědčujícím důkazům;

7. vyzývá turecké orgány, aby odvolaly správní sankce uplatněné vůči novinářům, včetně odebrání pasů a novinářských průkazů, omezení cestování pro držitele zvláštních „šedých“ pasů, a další svévolná omezení, jako je dočasná vazba bez sdělení obvinění;
8. vyzývá turecké orgány, aby upustily rovněž od zacházení s rodinnými příslušníky podezřelých novinářů jako s potenciálními podezřelými a aby vůči nim neuplatňovaly administrativní nebo jiné sankce;
9. vyzývá turecké orgány, aby zabránily násilí, vyhrožování nebo špatnému zacházení s podezřelými a aby důvěryhodným způsobem vyšetřily ověřené případy; vyzývá tureckou vládu, aby vyšetřila tvrzení o mučení uvězněných novinářů, zejména šéfredaktorů uzavřeného deníku *Özgür Gündem* Bilira Kaye a Inana Kizilkaye;
10. vyjadřuje hluboké znepokojení nad uzavřením více než 150 sdělovacích prostředků, například IMC TV a Zarak TV, která vysílá dětské kreslené pořady v kurdštině; vyzývá k opětovnému otevření těchto sdělovacích prostředků, obnovení jejich nezávislosti a opětovnému přijetí propuštěných zaměstnanců; vyzývá turecké orgány, aby ukončily zneužívání ustanovení trestního zákoníku ke jmenování správních orgánů v soukromých mediálních organizacích a aby upustily od zasahování do nezávislých zpravodajských organizací, například v souvislosti s redakčními rozhodnutími, propouštěním novinářů nebo vydavatelů, a od nátlaku a zastrašování kritických zpravodajských prostředků a novinářů;
11. naléhavě vyzývá Turecko, aby uvolnilo napjaté politické ovzduší patrné po pokusu o převrat, které vytváří prostředí omezující svobodu projevu ve sdělovacích prostředcích i na internetu;
12. zdůrazňuje, že Turecko čelí skutečné hrozbě terorismu; opakuje nicméně, že široce definované turecké právní předpisy pro boj proti terorismu by neměly být využívány k trestání novinářů za to, že uplatňují své právo na svobodu projevu;
13. naléhavě vyzývá Turecko, aby pracovalo na reformách, které by měly zajistit náležité fungování kontrolních a vyvažujících mechanismů, které plně zaručují svobody, včetně svobod myšlení, projevu a sdělovacích prostředků, demokracii, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv;
14. opakuje, že je třeba věnovat zvýšenou pozornost nezávislým sdělovacím prostředkům v rámci nástroje předvstupní pomoci, a žádá delegaci EU v Turecku, aby důkladně monitorovala budoucí soudní řízení se všemi novináři a spisovateli;
15. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a prezidentovi, vládě a parlamentu Turecka.